

L'infern del vigilant d'un camp de treball soviètic

'La zona. Apunts d'un vigilant de camp' és el primer llibre de Serguei Doblàtov traduït al català

Serguei Doblàtov, un dels grans escriptors russos del segle XX, narra la cruesa dels camps de treball soviètics a 'La zona. Apunts d'un vigilant de camp' (Ed. LaBreu). L'alcohol, l'argot del camp, l'humor i sobretot les persones, presoners i militars, són els protagonistes del primer llibre de Doblàtov que es tradueix al català. Amb tot, no és un llibre d'atrocitats, sinó d'una novel·la que narra la vida quotidiana del camp en capítols que són relats curts.

'La zona' no és un llibre més sobre els camps de treball soviètics, tot i que alguns editors el van rebutjar al seu moment perquè, amb obres com 'Arxipèlag Gulag' de Soljenitsin, consideraven que aquest era un gènere exhaurit. A Doblàtov no li manquen els arguments per defensar-se: 'En Soljenitsin descriu els camps polítics. Jo, els penals. Ell era un reclus. Jo, un vigilant. Per a Soljenitsin, el camp és l'infern. Jo, en canvi, penso que l'infern som nosaltres mateixos'. I és des del punt de vista de vigilant del camp que arriba a dir que la majoria dels presos podrien ser vigilants i que la majoria de vigilants són prou criminals per ser presos. Per a ell, tots dos papers són intercanviables.

Al llibre Doblàtov reconeix que ha 'passat per alt els detalls més còmprensors de la vida en un camp', segons diu 'Hauria pogut parlar de l'home que es va cosir un ull. Del que va péixer una cadenera ferida a la zona de tala fins a curar-la. D'en Iàkovlev, el malversador que es va clavar els collons a la llitera. O d'en Burkov, el carterista que sanglotava a l'enterrament d'un escarabat de Sant Joan...'. L'autor prefereix no distreure el lector amb les atrocitats i concentrar-se en la vida del camp i en l'infern interior dels qui l'habiten.

Per això no hi manquen detalls d'organització del camp ni dels costums de presos i vigilants. S'hi parla de les berrateres periòdiques dels vigilants, del txífir, una infusió molt concentrada de te que té efectes psicoactius i que sovint prenen alguns presos, o de les cel·les d'aïllament i els treballs forçats. I cada detall, cada costum, és sorprenent per a un lector aliè als mecanismes d'un camp de treball. Un altre dels elements més característics del camp i que és present en tot el llibre, és l'argot dels reclusos, compartit pels vigilants i que ha estat un malson per al traductor, Miquel Cabal.

Cada relat dels que conformen la novel·la el precedeix una carta en què Doblàtov s'explica a l'editor. Tot plegat és un artífici literari a mig camí de la realitat i la ficció, com bona part de l'obra de Doblàtov, que és sobretot autobiogràfica. A les cartes Doblàtov es justifica, afegeix anècdotes i parla de com reconstrueix el llibre a partir dels microfilms que li arriben des de la URSS. Per poder treure el llibre del país el va haver de microfilm i repartir entre amics i coneguts que van creuar la frontera. Més endavant, quan ja era exiliat a Nova York, va refer el trencaclosques de la novel·la tot i que alguns fragments no van arribar mai.

Enric Borràs Abelló

13 abril 2009

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)